

Posudek na diplomovou práci Bc. Anety Horčíčkové

Název práce: **Genderové vztahy v románu *Život je jinde* od Milana Kundery**

Posudek vypracovala: Doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D., vedoucí práce

Datum: 11.9.2015

Diplomová práce Bc. Anety Horčíčkové je výsledkem nejen velmi poctivé práce na textu samém, ale i dlouhodobého zájmu o genderovou literární analýzu a genderová studia obecně, což dokládala i stabilně kvalitní příprava v průběhu jejího magisterského studia. V úvodu svého posudku bych ráda vyzdvihla i **soustavnou práci studentky v průběhu diplomního semináře**, kdy pravidelně konzultovala a velmi zodpovědně zapracovávala připomínky a doporučení školitelky. Píle a pečlivost, kterou prokázala, byla velmi nadprůměrná.

Práce se přes průběžné verze posunula do podoby, jejíž kvalitu oceňuji velmi vysoko. Má všechny náležitosti, pokud jde o **strukturu** (především teoreticko-metodologická část a vlastní analýza) a splňuje i požadavky, pokud jde o proporční zastoupení těchto částí v rámci celého rozsahu textu. **V teoreticko-metodologické části** si autorka volí dvě hlavní linie, které jsou pro vlastní analýzu zásadní, a to psychoanalýzu a feministickou literární teorii. V druhém případě mohla čerpat do značné míry z kurzů v rámci magisterského studia, ale odborné texty, zásadní pro psychoanalytickou kritiku, si z velké části nastudovala sama, vybrala koncepty pro její práci relevantní a výstižným způsobem je dokázala představit. Obě linie (psychoanalýzu a feministickou literární kritiku) pak kombinuje při vysvětlení jejich průnikové konceptualizace u autorek, jako jsou Cixous, Irigaray nebo Pratt. U poslední ze zmíněných se diplomantka dotýká i genderové kritiky jungovských archetypů, a tu pak aplikuje na vlastní analýzu. Zasazuje ji i do kontextu debaty mezi esencialismem a konstruktivismem, což je, pokud jde o feministickou kritiku Junga, dosti zásadní téma.

Vlastní analýza vykazuje dobrou autorčinu schopnost smysluplně rozvíjet argumentační linii v logicky návazných peripetiích textu, v němž tvoří osu pozornosti vztah mezi hlavními postavami příběhu – matkou a synem, ovšem v kontextu vztahů s vedlejšími postavami (otcem, přítomným pouze retrospektivně, dalším matčíným partnerem a ženami, které vstupují – resp. přes matčín stín spíše plně vstoupit nedokáží – do synova života). Na analýze zejména oceňuji, jak ji diplomantka postupně prohlubovala a jak dospívala k interpretační vyváženosti. To je zejména patrné na nejednoznačné (dle mého názoru správně nejednoznačné) interpretaci postavy matky jako oběti genderového násilí, a zároveň produkovatelky tohoto násilí, což je v románu velmi těsně propojeno. Autorka zdařile zasazuje vztah matky a syna právě do kontextu genderového řádu, z čehož nakonec vystupují jako v jistém smyslu oběti oba dva. Diplomantka se také snaží rozklíčovat, kdy lze předpokládat, že taková interpretace vyplývá přímo z autorského plánu, a kdy jde spíše o interpretaci v duchu feministického vzdorného čtení. Pokud jde o autorský plán, je v textu (byť možná přespříliš stručně) nastíněna linie existencialistického pojetí bezmoci, což se týká především syna Jaromila; pokud jde o

vzdorné čtení, snaží se diplomantka od-démonizovat postavu matky a ukázat ji do značné míry také jako oběť určité pasti genderových vztahů v androcentricky fungující společnosti.

Po **stylistické a jazykové stránce** je práce velmi kvalitní, zde je třeba konstatovat opět velký pokrok, k němuž dospěla zejména po stránce formulační – od jisté zkratkovitosti v počátečních verzích k daleko hlubšímu vysvětlování jednotlivých konceptů i autorčiných argumentů. Do značné míry byla odstraněna i jistá tendence k opakování již řečeného, i když po této stránce textu zůstaly jisté rezervy.

Celkové hodnocení: Diplomová práce Bc. Anety Horčíčkové patří bez nadsázky k těm nadprůměrně kvalitním. Text bohatě splňuje nároky na tyto práce kladené. Navrhují hodnocení **výborně**.